

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Illvstrivm Virorum Epistolae, Hebraicae, Graecae et Latinae, Ad Ioannem Reuchlin Phorcensem virum nostra aetate doctissimum diuersis temporibus missae

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1519

Ioannes Reuchlin Phoren. LL. doc. egregio sacrae theologiae doctori de tungaris. S. D. P.

[urn:nbn:de:bsz:31-270838](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270838)

AD IO. REUCHL. LIB. SECUND.

fra nouissimis appropinquassent periculis, solita ut utaris iusticia per tuam te etiam atq; etiã p̄cor humanitatem. Aduersarium ad compromittendum modo regulares in partem suam accipere nõ cogat̄ satis inclinatu intelleximus. Nos uero te unũ pro decẽ aliis etiã religiosis amicis iustis expertis in nostra parte stare optamus. Cetera ex latore p̄sentium omnia plene intelliges scio, cui si consilio esse ut soles uolueris, spem nobis nõ paruam, foeliciter turbam hanc maximam finiendi præstabis. Vale, & tuo parce Vi gando turbato, literas rudes formanti. Ex Francofordia. Anno M. D. IIII. xv. Calend. Maii.

Vdaltricus Confessor in Stainheim ordinis Prædicato rum, Ioanni Reuchlin professori Iurium pro fundissimo. Cum sui commendatione vtriusq; hominis salutem.

EGREGIE ac colendissime Doctor, descendẽdo nuper Co loniam ut audiuistis, ueniens Moguntiam, intellexi ibi quos dam Colonenses fuisse Theologos, qui satis contẽptibiliter locuti fuerant de scriptis dominationis uestræ cõtra Pfefferkorn. Cum uero Coloniae essem, & facultas Theologica, ut moris est, in principio cuiusdam Baccalarii in cõuentu prandium sumpsisset, dicebat quomodo libellus D. V. actu traditus esset per facultatẽ Doctori de Tungaris, qui iam principalis reputatur inter secula res, ut examinaret, sicut & facit, sunt diuersæ sententiæ ut audiui. Quidam, quia libellus comburet. Quidam, quia autor inquiret. Alii aliter &c. Scripsi aliãs ex Moguntia Procuratrici, ut Dn. V. auisatam redderet, sicut credo fecit. Non dubito ista ut scribo, bo no animo accipietis. Commendo me dñationi uestræ, & conuen tum hũc sicut patri & fidelissimo tutori ac amico. Curate mi Do ctor ut bene ualeatis. Ex Stainheim quinta post Virfulæ. Anno M. D. XI.

Ioannes Reuchlin Phorceñ. LL. Doc. egregio sacre Theologiæ Doctori de Tungaris. S. D. P.

EGREGIA tua uirtus & sapientia, excellentissime Doctor; qua in tam illustri omnium bonarum doctrinarum Vniuer sitate ut sol astris, sic tu optimis quibusq; præstas, id merito

EPIS. ILLVST. VIRORVM AD

tuo fecit, quod nup̄ defensionis meæ contra libellū quēdā famosū aduersus me turpiter editum Cēlor, ut audio, à Reuerendo clarissimorum Theologorum Collegio sis datus. Quo planē gaudeo te mihi talem tantumq; contigisse, qui possis compati humanis infirmitatib⁹, uirum tam doctum tam peritū, & forte in uita multis quoq; periculis tentatum. Vbi pro tua exuberanti perspicacia uidebis me non mea temeritate ulla in hanc Charybdim, in hæc malæ fortunæ inuolucra, in hos Scyllæos scopulos impigisse, sed mandato Imperatoris & Archiepiscopi p̄ceptis paruissē, ut celere quid de cremandis Iudæorum libris sentire, obsignato fideliterq; transmissō cōsilio cum nemine comunicato patefacere. Nam excellentiæ tuæ Doctor eximiæ, ita me Deus adiuuet, recte iurauero, mihi tum, cum essem in dictando, nullius Vniuersitatis uenisse in mentem, nullum me cogitasse hominum, nullum cōsiliōrum collegam, quis in commissione noīatim alios quoq; deprehenderim quibus par negocium fuisset imperatū. Atqui festinatiōe laboris imprudens ego, non quid alii dictaturi essent, sed tantum quid ipse afferrem in medium cōsideraui. Quare per Deum immortalem, nullius docti hominis contemptu ea scripsi, tantumq; abest ut elatiōe fastu liuore, aut erga quosuis literatos tumore animi in his scriptis usus sum, ut etiā nemo de me ueraciter proferre q̄at me quibus uixi quinquaginta sex annis & supra, ullo tanq̄ tēpore scientiarū peritos neglexisse. Sed omni ego disciplinæ semper honorem detuli, maxime autē sacratissimæ Theologiæ, ita ut nouissime in illius profectum utilitatem atq; laudem hebræorū linguam in latinas regulas, opus antea inauditum, redegerim, eiusq; dictionariū construxerim, labore meo plenissimum, cum magno rei meæ familiaris impendio & iactura, tantum me mouit sacrarum literarum insignis excellentia, & eiusdem discipulorū honor & decus. Id scribo, ut nemo me arbitretur illustre illud & splendidissimum gymnasium uestrum cōtempssisse, qui adhuc nesciam, quale uos consilium dederitis. Potuit autē fieri ut cū de cremandis Iudæorum libris nullam legem, nullam Canonē, nullum decretum publicum, nullam uniuersalis ecclesiæ determinationē particulari modo specificè latā uidissē, tū ego ipse tē oīm

IO. REVCH. LIBER SECVND.

tanq̄ dubitabilem tractare topico rhetorum more ad persuaden-
 dum apto instituissem. Vbi omnis animi motus pro argumento
 fuit, siue causaret quantamlibet suspicionem, seu uehementē uio-
 lentam ue p̄sumptionem, aut certe necessariam probationem ut
 in deliberatio dicendi genere consueuit. In ipsis aut̄ argumētis
 fortasse digressus sum paulo amplius q̄ oportere quibusdam ui-
 deatur. Et ut me peregrinorum istac transeuntium cohors certio-
 rem facit, ego multis in ciuitate uestra calumniis infimulor, quas
 Pepericornus & Peperiphrones mihi nullis meis commeritis p̄ce-
 dentibus circumquaq; cursitantes struunt. Accedit ad hoc q̄ spe-
 ratissimi quidam Theologiae Candidati fortassis agreferre pos-
 sent me qui sacrarum literarum discipulus nunq̄ fuerim, hominē
 scilicet eius sciētiā ignarum, auctoritates inseruisse diuinas, & san-
 ctorum Patrū testimonia à me non bene, ut aiunt, neglecta. Egre-
 gie & excellentissime Doctor & obseruādisime domine, adducta
 per me cernes theologica, sicut rusticorum sacerdos in sermoni-
 bus Medicinam allegare posset. Fateor enim in scholis Theolo-
 giam nunq̄ didici. Sed ciuiles leges, quare datur uestram disputā-
 di rationem ignorare. Est aut̄ nihilominus mihi pura cōscientia,
 q̄ uoluntas mea non auertatur à Christo qui est caput ecclesiae,
 Quicquid igitur sancta ecclesia quæ est columna & firmamentū
 ueritatis credit, & qualitercunq; credit, idem ego & taliter credo.
 Et sicut ipsa exponit sacram scripturam, ita ego exponendam cē-
 seo atq; confiteor. Et si ullo tempore aliter exposuissem q̄ patiaf
 intellectus Ecclesiae, quod tamen fecisse me non memini. Ego p̄
 nunc sicut pro tunc & tunc sicut pro nunc illud corrigere ac emē-
 dare paratus sum, & stare omnino determinationi ecclesiae, ut in-
 tebritatem in me fides incontaminata custodiat. Oro igitur prae-
 stantissime Doctor, ut si quenq̄ scriptis meis læsisse tibi uidear, si
 mea facilitas ullum hominem male offenderit, facias me per hu-
 manissimæ benignitatis tuæ indulgentissimas literas certio-
 rem. Habendo in me patientiam & omnia reddam tibi. Iubeas uelim
 & monitus recōdam gladium, canter mihi gallus & flebo, prius to-
 nes, anteq̄ fulmines. Sic enim natura constituit ut ignis p̄moneat
 crepitu anteq̄ exurat ruina fragore, anteq̄ supprimat, terra motu

EPIST. ILLVST. VIRORVM AD

anteq̄ absorbeat, ut talibus minis, omnia sibi animantia possint
à dño cauere. Valeas opto feliciter perq̄ colendissime Doctor,
& magnifica facultati theologicæ me quanta potes diligentia ob
secto commendes, omnia mea in meliorem partem & benigno
rem interpretando. Datū peregre, cum forte fortuna tabellarius
quidam accinctus itineri obtigisset. Vale. Cal. Nouēb. M. D. XL.

Ioannes Reuchlin Phorcenſis LL. Doctor, egregio ſa
cræ Theologiæ profeſſori Conrado Kollin, Or
dinis Prædicatorum Colonia S. D. P.

HVCVSQVE a tempore quo noſſe inter nos cœpimus,
egregie Doctor, tanta mei erga tuam dignationem amoris
acceſſit indies accumulatio, ut non modo ad conſeruandam ue
rum etiam augendam nominis tui ac famæ laudem quantum fa
uendo conſulendo inuando poſſum nemo quiſit uſquam gentiū
opera cogitatione ſtudio me uicerit, ubicunq; de præſtanti tua &
egregia doctrina, de ſanctis moribus tuis & grauitate uitæ, de hu
maniſſima quoq; conuerſatione tua ſermo fuerit. Habuiſti enim
non ſolum uoluntatum, ſententiarum, actionum tuarū ſape me
ſocium, uerum etiam comitem & ſemper uirtutum tuarum ꝑco
nem. Qualem te uiciſſim erga me tui amantiſſimum, omniaq;
mea pro tua probitate & humanitate ſingulari fuiſſe non modo
ſperaui, uerum etiam plane ſenſi. Cuius rei & uirotum & uirginū
ordinis tui monaſteria ſunt teſtes. Cum igitur hortatione non e
geas ut in me tuendo adornādoq; gratiam fidem laboremq; ad
hibeas, reſtat nunc id ſolum ut qua in re tua opera uti uelim ad di
gnitatis meæ, non dico amplificationem, ſed cuſtodiam tantum
atq; tutelam breui oſtendam. Imperatoria Maietas anno præte
rito per literas mandauit, ut de cremandis Iudæorum libris quid
ſentirem, in modum conſilii referrem. Et ſcriptū Archiepiſcopo
Moguntino ea in cauſa Commiſſario tranſmitterem, Cæſari red
dendum. Intelligis ex hoc me non temere, ſed neceſſitate ductū
iſtud oneris ſuſciſſe. Intelligis conſilium non fuiſſe prodendum,
ſed Cæſari fideliter tranſmittendum. Audi reliquum. Feci quod
potui. Cum enim de eo negotio Imperator in cuius peſtore dicū
tur omnia eſſe iura recondita ipſe dubitaret. Cunq; nullam ego